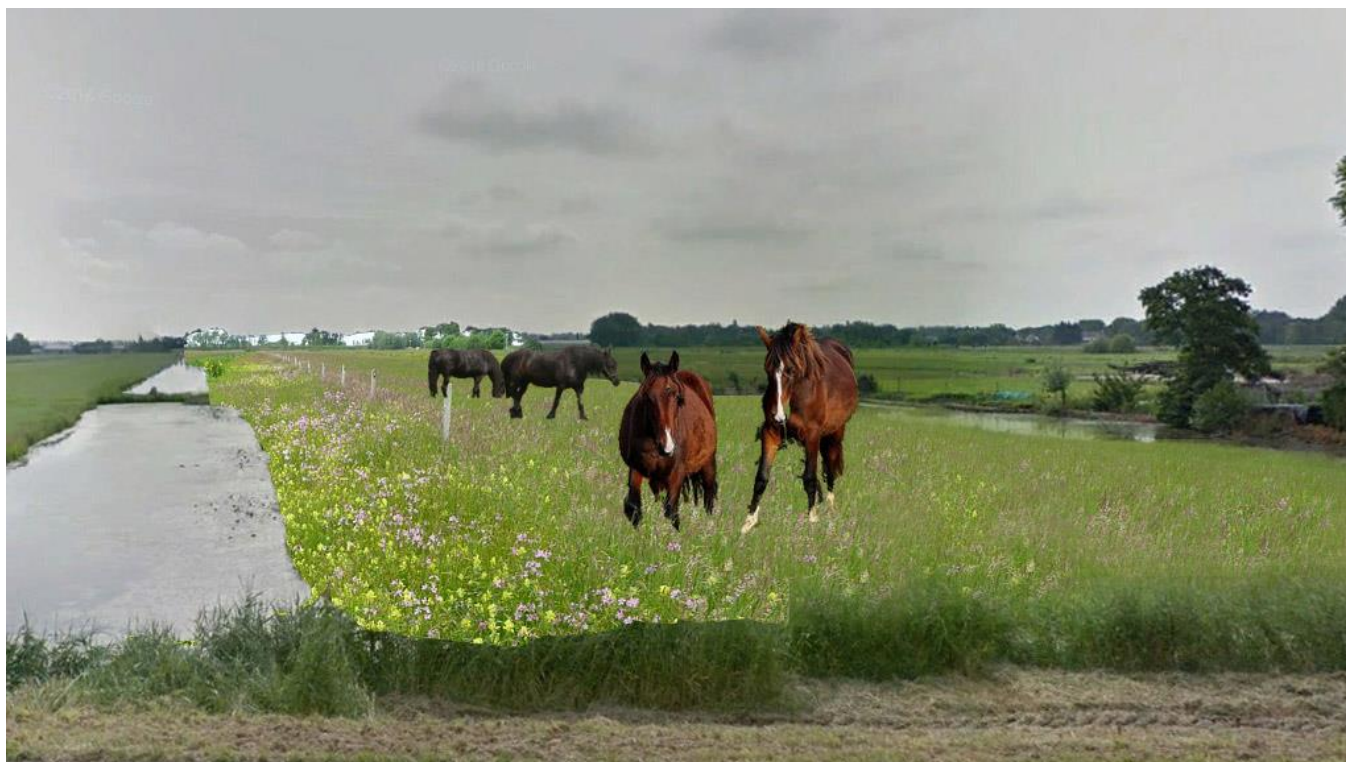

Notitie gebruiksvoorwaarden

Weiland ten oosten van Henegouwerweg 102-C Waddinxveen

Opgesteld door:

Andrea Grim

Watersnip Advies

www.watersnipadvies.info

13 oktober 2016

In opdracht van:

Dhr. G.Th.M. van Vliet

Zuidwijk 45

2771 CB Boskoop

Aanleiding

Bouwkavel 2 aan de Henegouwerweg 102 maakt deel uit van het sierteeltreconstructiegebied in Polder Bloemendaal. De eigenaar is voornemens de kavel met het erachter gelegen land te verkopen aan een particulier met eigen paarden. De particulier wil het land met paarden beweiden.

De bestemming van het land is volgens het bestemmingsplan

'Agrarisch met waarden - Natuur en landschapswaarden';

- *bestemd voor 'de uitoefening van (bestaande) agrarische (grondgebonden) bedrijfsactiviteiten uitsluitend in extensieve vorm;*
- *het behoud van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden in de vorm van het kenmerkende verkavelingspatroon van sloten en smalle percelen, het open weidegebied en de daarmee samenhangende natuurwaarden;'*.....

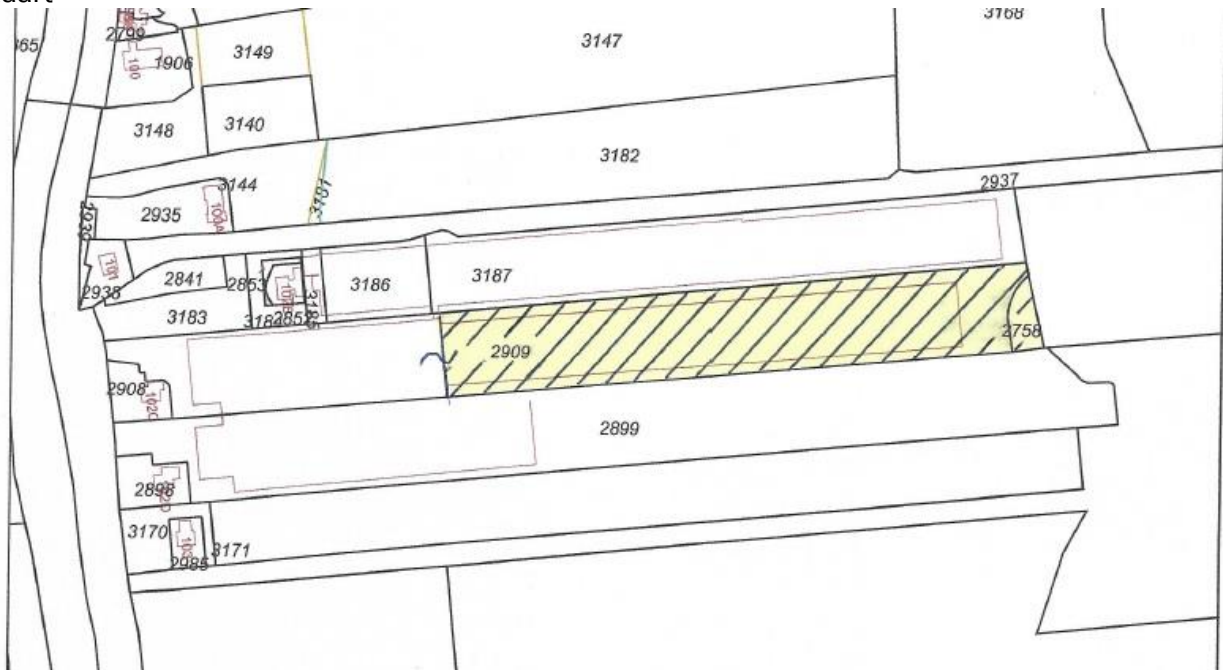
De opzet van deze notitie is om te tonen dat op het weiland ten oosten van Henegouwerweg 102-C, de beoogde waarden ook vanuit een particuliere situatie kunnen worden gerealiseerd. Om te garanderen dat het gebruik en beheer duurzaam wordt geborgd, zal een kwalitatieve verplichting op het land, op basis van deze samenvattende notitie en het bijbehorende inrichtings- en beheerplan in de koopovereenkomst worden opgenomen.

Huidige situatie

Locatie: Weiland ten oosten van Henegouwerweg 102-C,
kadastrale gegevens:

- Gemeente Waddinxveen, Sectie G, 2909 gedeeltelijk, 1.44.70ha
- Gemeente Waddinxveen, Sectie G, 2758 geheel, 530m²

Kaart

Het netto land (ongeveer 1,3 hectare) bij kavel 2 betreft het voormalige kassencomplex van dhr. Van Vliet. De kassen en de betonpaden zijn gesaneerd. Het land is pleksgewijs opgehoogd en recentelijk ingezaaid met zogenaamd 'paardengras'. Dit is een mengsel met

grassoorten die minder energie leveren in de vorm van fructaan en een sterkere doorworteling hebben aangevuld met kruiden. Op het perceel liggen in de lengte liggende drainage buizen. Op de westzijde van het perceel ligt de drainageput met de pomp voor ontwatering. Het slootpeil in de sloot aan de zuidzijde kan door de eigenaar worden geregeld.

Het huidige bestemmingsplan 'Ruimte voor Ruimte Polder Bloemendaal' faciliteert de sanering van de glastuinbouw en herstructurering in combinatie met de ontwikkeling van woonkavels en landschapsontwikkeling. Polder Bloemendaal heeft met haar landschappelijke openheid en veengrond de typische kenmerken van een veenweidegebied, zoals het patroon van het slagenlandschap met sloten en weiden. De herstructurering biedt de mogelijkheid de ruimtelijke kwaliteit in Polder Bloemendaal te versterken. De vrijkomende gronden van de gesaneerde bedrijven krijgen een functie voor grasland, weide en natuur met waterpartijen in lijn met de inrichtingsvisie Weids Bloemendaal. De ambitie is het 'open waterrijk polderlandschap', waarbij de veehouderij als drager van het landschap kan worden ingezet. Ter realisatie wordt ingezet op de beperking van de bodemdaling en de verbetering van de ecologie en waterkwaliteit.

Ten behoeve van de herstructurering van het sierteelt gebied is een visie opgesteld voor het land achter de bouwkaavels: 'Visie herinrichting sierteeltgebied Henegouwerweg 100-102 als overgangslandschap in Polder Bloemendaal, september 2014'. Dit rapport geeft een visie op de toekomstige inrichting van het land achter de bouwkaavels.

'.....Het land vormt een overgang tussen het intensief gebruikte sierteeltgebied aan de noordzijde van de Molenvliet en de extensief gebruikte open veenweiden percelen die als 'belangrijk weidevogelgebied' staan aangemerkt. De opgave is deze percelen op een natuurlijke manier in te richten waarbij gebruik wordt gemaakt van reeds aanwezige betonpaden.....'

Inmiddels heeft de sanering plaatsgevonden. Hierbij zijn de betonpaden verwijderd. Voor de toekomstige situatie is dit een enorme plus omdat hierdoor het veenweidekarakter van het perceel sterk is toegenomen.

Bij de inrichting ligt er ook een opgave om de waterkwaliteit te verbeteren, de bodemdaling te beperken, het landschappelijke karakter (veenweiden, slagenlandschap, openheid) te versterken en de ecologische waarden te verbeteren. Met betrekking tot het beheer is voorgesteld dit te doen met de inzet rundvee om de beheerkosten in de hand te kunnen houden.

Realisatie natuur en landschapswaarden vanuit een particuliere situatie

In het proces van de planvorming voor 'Weids Bloemendaal' is er van uit gegaan dat de vrijkomende veenweidegronden in eigendom/beheer zouden komen bij een (agrarisch)bedrijf of Staatsbosbeheer. In de beeldvorming is uitgegaan van een bedrijfsmatig beheer. De vraag is of het beheer vanuit een particuliere situatie ook tot dezelfde natuur en landschapswaarden kan leiden.

"De ambitie is het 'open waterrijk polderlandschap', waarbij de veehouderij als drager van het landschap kan worden ingezet. Ter realisatie wordt ingezet op de beperking van de bodemdaling en de verbetering van de ecologie en waterkwaliteit."

Vanuit een particuliere situatie zijn dergelijke waarden eveneens te realiseren. Belangrijk is dat het eindbeeld goed in een inrichtings- en beheerplan wordt vastgelegd, zodat het niet meer uitmaakt hoe (particulier/bedrijfsmatig en welk type vee) dat wordt gerealiseerd.

Doelstelling eindbeeld veenweidegronden ten oosten van Henegouwerweg 102-C Polder Bloemendaal

Open waterrijk polderlandschap

- Het perceel behoudt zijn open karakter doordat er geen vaste objecten op mogen worden geplaatst (denk aan bijvoorbeeld een hekwerk);
- De hoeveelheid water in de kavel (volgens kadasterlijnen) mag niet verminderen.

Beperking van bodemdaling

- De bodemdaling mag niet sneller gaan dan omliggende percelen. Om de bodemdaling te minimaliseren wordt een maximale drooglegging van 30cm gehanteerd. De drainagebuizen kunnen naast het ontwateren in natte perioden ook worden gebruikt voor het inlaten van water in droge perioden.

Verbetering ecologie

- Het aangrenzende veenweide gebied heeft een functie als 'belangrijk weidevogelgebied'. Verbetering van ecologie vindt plaats als de biodiversiteit toeneemt. Op het land ten oosten van Henegouwerweg 102-C worden maatregelen getroffen die de biodiversiteit vergroten en een positieve uitwerking hebben op weidevogels. In de lengterichting van het perceel wordt aan beide zijden een anderhalve meter brede lage kruidenrijke oever met talud aangelegd (totale breedte is 2.00m¹, de detaillering van deze oever met profiel en plantensoorten wordt in het inrichtings- en beheerplan uitgewerkt). Deze kruidenrijke oever leidt tot een toename van de biodiversiteit door de diversiteit van kruidachtigen én het insectenleven wat daar op af komt. Deze kruidenrijke oever is interessant voor weidevogels vanwege de beschutting die geleverd wordt en de foerageermogelijkheden op insecten. Deze kleurrijke oevers accentueren eveneens het langgerekte landschappelijke beeld van het slagenlandschap;
- Het middendeel van het perceel opgedeeld in twee delen; één deel wordt gebruikt als hooiland het andere deel wordt gebruikt voor beweiding. De delen worden jaarlijks van gebruik gewisseld. Het wordt extensief beheerd. Hierdoor ontstaat structuurrijk land wat eveneens de biodiversiteit bevordert.

Verbetering waterkwaliteit

- De waterkwaliteit wordt verbeterd door sloten regelmatig te baggeren. Minimaal met de frequentie conform de vereisten van het Hoogheemraadschap van Rijnland. Indien nodig of gewenst wordt met de baggerpomp 15cm bagger uit de sloot gehaald en op het land verspreid. De minimaal gewenste waterkolom is 50cm.
- De waterkwaliteit zal ook verbeteren door de aanleg van de anderhalve meter brede lage oever. Eventuele uitspoeling van nutriënten van het hoger gelegen land wordt in deze zone opgevangen en komt derhalve niet in het oppervlakte water terecht.

Beheer: beweiden en bemesten

Het doel van het beheer is de natuur- en landschapswaarden te borgen;

- Plaatsen flexibel elektrisch raster om te voorkomen dat de kruidenrijke oevers worden begraasd;
- Het land, de huiskavel wordt opgedeeld in twee achterelkaar liggende delen. Eén helft wordt ingezet voor beweiding, één helft wordt ingezet voor hooibouw. Een elektrisch raster wordt geplaatst om de blokken en looppaden in te richten;
 - Het land wordt extensief beheerd, dit betekent dat het beheer leidt tot een vitale gewasgroei. De beweidingsdruk mag niet leiden tot kaalgevreten land met storingssoorten.

- De beweidingsduur per dag en het aantal beweidingdagen over het jaar zullen afhankelijk zijn van de landomstandigheden. Op het perceel, de huiskavel, zal maximaal 5 GVE worden geweid.

Onderbouwing dichtheid graasdieren

Het aantal GVE op een bedrijf is de optelsom van het aantal landbouwdieren op het bedrijf omgerekend naar de fosfaatproductie van één melkkoe. De eenheid staat dus in verband met mestwetgeving. Vanuit de mestwetgeving hebben we op de locatie Henegouwerweg te maken met hobbymatig gebruik. Zij hoeven dus geen administratie te voeren. De aanduiding GVE hebben we in de notitie gehanteerd, zodat dat kan worden gerekend naar dieraantallen die toelaatbaar zijn op het land i.v.m. graasdruk. Afhankelijk van de diersoort praat je over aantallen. In het inrichtings- en beheerplan wordt het verder gespecificeerd.

Tabel: Omrekeningspercentages van dieren in grootvee-eenheden (GVE)

Stieren, koeien en andere runderen ouder dan twee jaar en paardachtigen ouder dan zes maanden	1,0 GVE
Runderen vanaf zes maanden, maar niet ouder dan twee jaar	0,6 GVE
Runderen jonger dan 6 maanden	0,4 GVE
Schapen en geiten	0,15 GVE
Fokzeugen > 50kg	0,5 GVE
Andere varkens	0,3 GVE
Legkippen	0,014 GVE
Ander pluimvee	0,03 GVE

Op een agrarisch bedrijf heb je te maken met 'huiskavel' en 'land'. In de situatie aan de Henegouwerweg heb je te maken met 'huiskavel'; dit betekent dat vee vanaf de huiskavel direct naar de stal kan. Voor melkveehouderij is een normering gezocht voor extensief. Dit verschilt per kader (nitraat of fosfaat) en dan ligt de norm tussen 1,2 en 1,76 melkkoeien per hectare.

Maatlat Duurzame Veehouderij heeft certificeringeisen voor een stal opgesteld. Deze zijn door de overheid erkend en vormen een basis voor fiscale regelingen MIA, Vamil en Groenprojecten. Bij certificering 'B met weidegang' wordt een eis van gesteld van maximaal 10 melkkoeien per ha huiskavel (MIA en Vamil). Bij de bepaling van het aantal dieren op de locatie Henegouwerweg haken we aan bij deze certificeringeisen. Met de hantering van 5 gve per ha huiskavel blijven we binnen de gestelde dierdichtheden, die voor de melkveehouderij gelden. In de notitie hebben we aangegeven dat de helft van het perceel zal worden gebruikt voor hooiland. Dus van iedere hectare is een halve hectare beschikbaar voor beweiding. Dit komt overeen met de beweidingdichtheid van 10 melkkoeien per hectare.

- Op de voorliggende woonkavel komt een open stal met drinkvoorziening. Dit is een stal met aan de achterzijde een open gevel voor de paarden, met zicht op het weiland. De stal wordt gebouwd binnen de woonkavel van 1000m². Rondom de stal is het terrein met betonplaten verhard. De dieren kunnen naar eigen keuze verblijven rond de stal of de weiden. Om te drinken moeten ze naar de stal. De huiskavel heeft een onbelemmerde toegang tot de stal.
- Beweiding door rundvee of paarden. Rundvee en paarden kennen een verschillend gedrag (grazen en onderlinge dynamiek). Ook de mest die de dieren achterlaten en de locatie is verschillend. Paardenmest bevat een hoger gehalte organische stof dan rundveemest. Beide mestsoorten hebben derhalve een positieve invloed op het bodemleven. Paarden

hebben vaste mestplaatsen, rundvee heeft dat niet. Bij beweiding door paarden is het van belang de mest regelmatig weg te scheppen om te voorkomen dat de mestplaats steeds groter wordt;

- Beweiding door schapen. Schapen kunnen aanvullend in de winterperiode gedurende een korte periode worden ingezet om het middendeel te begrazen (een schaap is 0,15 GVE). Duur is afhankelijk van de grootte van het koppel en de hoeveelheid vegetatie die te begrazen is. Het ontwikkelen van een vitale vegetatie is het streven. Oevers mogen niet door schapen worden begraasd.
- Richtlijn voor de totale bemesting op het perceel is (conform de hoeveelheid van het natuurbeheertype Vochtig Weidevogelgrasland) 45kg N per jaar (ongeveer 7 ton ruige mest per jaar)
- Medicijngebruik: het gebruik van insecticiden voor het vee wordt geminimaliseerd om de negatieve effecten van deze middelen op het insectenleven op het land te minimaliseren. Inzet van mechanische maatregelen (o.a. mestruimen) wordt maximaal ingezet om besmettingshaarden te voorkomen;
- Maaien: het hooiland en de oevers worden twee maal per jaar gemaaid.

Inrichtingsplan en beheerplan land ten oosten van Henegouwerweg 102-C

De concrete maatregelen om het eindbeeld te realiseren worden uitgewerkt in een specifiek inrichtingsplan en beheerplan voor dit perceel. Het inrichtingsplan beschrijft de benodigde inrichtingsmaatregelen als graven en inzaaien lage oever, te gebruiken zaadmengsel, ondersteund met dwarsprofielen. Het beheerplan beschrijft concreter het toekomstige beheer, bestaande uit de weidegang, maaien, bemesting, en gebruik drainage met momenten, frequentie en hoeveelheden .

Meerwaarde landschappelijke en ecologische waarden bij gebruik en beheer door een particulier middels de inzet van paarden

De realisatie van het beoogde eindbeeld leidt tot een verbetering landschappelijke en ecologische waarden land ten oosten van Henegouwerweg 102-C in vergelijking met de inrichting volgens 'Visie herinrichting sierteeltgebied Henegouwerweg 100-102 als overganglandschap:

- de betonpaden zijn uit het perceel verwijderd en de aanleg van de waterpartijen is achterwege gebleven, hierdoor is het gehele perceel ter beschikking gekomen als veenweideland;
- het perceel is middenop ingezaaid met een 'paardenmengsel'. Dit mengsel bevat meer en andere grassoorten dan het Engels raaigras dat voor rundveepercelen wordt gebruikt aangevuld met kruidachtigen. De biodiversiteit op het perceel zal toegenomen in vergelijking met rundveepercelen. Toename van biodiversiteit in een veenweidelandschap is gewenst. De variatie die het paardenmengsel biedt is een passende vorm.
- jaarlijks wordt buiten de oevers om, de helft van het perceel gebruikt als hooiland. Door weidevogels kan dit worden gebruikt om te foerageren en schuilen. Indien er geen wordt geweid, kan het gehele perceel worden ingezet als hooiland. Dit leidt tot een gunstige situatie m.b.t. de biodiversiteit. Indien het gehele perceel wordt gebruikt voor beweiding, zal de biodiversiteit minder zijn. Dit is niet gewenst en dus uitgesloten.
- de eigenaar woont bij het land en is meer betrokken. Dagelijks ziet de eigenaar wat de kwaliteit van het land is. De eigenaar heeft er persoonlijk belang bij, namelijk het welzijn van de paarden, dat het land blijvend in goede conditie verkeerd. Dit biedt een betere garantie op juist beheer dan een beheerder die van veraf moet komen.

Kruidenrijke lage oever begin mei – veel Koekoeksbloem

Kruidenrijke lage oever begin juni – veel Grote ratelaar, Koekoeksbloem en Gele lis.